

Швайко С.Є., к.б.н., професор
В.Х. Велемець, старший лаборант
А.І. Поручинський, к.б.н., доцент
О.Р. Дмитроца, к.б.н., доцент

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
пр. Волі, 13, Луцьк 43025, Україна
тел. (+380332)249327
e-mail: svetashvaiko@ukr.net

До 10-річчя з дня смерті
Леоніда Самійловича Гіттика
доктора медичних наук, професора,
завідувача кафедри фізіології людини і тварин
Волинського державного університету імені Лесі Українки

Гіттік Леонід Самійлович народився 8 червня 1926 року в м. Харкові в сім'ї лікаря. До 1941-го проживав у Харкові, навчався в школі. 1943 року переїхав до м. Новосибірська, де закінчив середню школу.

1945 року вступив до Харківського медичного інституту, який закінчив із відзнакою у 1951 році за спеціальністю «Лікувальна справа». Після закінчення інституту працював лікарем-невропатологом у Пензенській області (Росія).

У 1953 році у зв'язку із сімейними обставинами Леонід Самійлович переїхав у Волинську область. У Луцьку працював спочатку в міській лікарні, потім – в обласній на різних посадах: ординатором, заступником головного лікаря, завідувачем неврологічного відділення.

У 1960 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Клиника неврологических нарушений при ревматическом поражении головного мозга».

У Луцькому педагогічному інституті імені Лесі Українки працював з 1961 року, спершу старшим викладачем кафедри підготовки медичних сестер цивільної оборони. Викладав курс «Догляд за ураженими хворими».

У 1970 році Гіттик Л.С. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук.

1971 року очолив новостворену кафедру анатомії і фізіології людини на факультеті фізичного виховання. Одночасно для студентів факультету фізичного виховання викладав курс «Загальна і вікова фізіологія». 1973 року науковцеві присвоєно вчене звання професора. В 1975 році кафедра фізіології та анатомії людини перейшла на природничо-географічний факультет.

Леонід Самійлович багато уваги приділяв навчальній роботі, викладанню фізіології на кафедрі. В 1990 році він видає українською мовою курс лекцій «Вступ до фізіології», «Практикум з фізіології людини та тварин», «Розвиток фізіології людини та тварин в Україні». Його лекції були наповнені великою кількістю фізіологічної інформації, але в них переплітались цікаві приклади з повсякденного життя практикуючого лікаря та ерудованого знавця художньої літератури.

На кафедрі в 1976 році була створена лабораторія вікової нейрофізіології, яка постійно оновлювалася новими приладами та програмами. У 2000 році ця лабораторія стала відомою в Україні та за її межами. В лабораторії вивчали електричну активність головного мозку та

нейрофізіологічні основи когнітивної діяльності людей різного віку, зокрема, шкільного. На основі проведених досліджень було захищено 6 кандидатських дисертацій, науковим керівником яких був Леонід Самійлович. Ним була створена наукова школа вікової електроенцефалографії та нейрофізіології, яка активно працює і розвивається донині.

Діяльність в інституті, а потім в університеті, Леонід Самійлович успішно поєднував із роботою лікаря-практика. Він був організатором і керівником першого на Волині неврологічного відділення. Створив школу неврологів (понад 250 лікарів), серед яких доктори й кандидати наук, досвідчені спеціалісти. Учні вченого працюють у різних містах України й за її межами.

У галузі клінічної неврології Л. Гіттик – один з авторитетних дослідників проблеми гіперкінезів, нейроколагенозів, мігрені, гіпоталамічної патології в дитячому віці. Постійно доповідав на міжнародних і всеукраїнських конференціях та з'їздах.

Наукову й лікарську роботу Леонід Самійлович поєднував із художньо-літературною творчістю. Автор книг: «Приключение ума и сердца» (1992), «Маленькие истории из жизни собирателя», «Портрет в один сеанс», (1994), «Мгновения» (1996), «Поклонение свету» (1996), «Красные башмаки» (2000), «Однажды в двадцать первом веке» (2002). Ці книги ознайомлюють нас ще з однією гранню його діяльності – давнім захопленням мистецтвом, колекціонуванням творів живопису. У цих книгах – синтез життєвого та професійного досвіду, а також хобі збирача живопису. Крізь призму художньої творчості автор розмірковує про загальнолюдські цінності, змальовує характери і взаємовідносини людей, їхню долю. Його книги одночасно і високохудожні, і пізнавальні, і естетично-виховні, і гуманно-світоглядні. У 1998 році Леонід Самійлович став членом Національної спілки письменників України.

За активну участь у громадському житті нагороджений грамотами республіканського й обласного значення, медаллю «За доблесну працю», нагрудним значком «Відмінник охорони здоров'я» та багатьма іншими.

Помер Леонід Самійлович Гіттик 21 жовтня 2004 року на 78 році життя. За більш, ніж 40-річну роботу в Волинському університеті імені Лесі Українки, Леонід Самійлович вніс величезний внесок в українську та світову фізіологію. Загалом, ним опубліковано 282 наукових публікацій, у тому числі 12 монографій і навчальних посібників.